

Varför är Frankrike måltavlan?

Thomas Cantaloube

Ur *Mediapart*, 15 november 2015

Ett öppet samhälle, en geografisk knutpunkt, krigföring utomlands, internationell jihadism, franska medborgare som krigar i Syrien ... Det går att hitta ett knippe orsaker till att Frankrike blivit måltavla för Islamiska statens terrorkampanjer.

Naturen ogillar tomrum, terrorister älskar sådant. Under många decennier har de utnyttjat olika oroshärdar, eller dåligt kontrollerade områden, för att öva sig och förbereda sina aktioner. Så var det på Nordirland och i de palestinska lägren i Libanon på 1970- och 1980-talet, i Afghanistan och Libyen på 1980- och 1990-talet. Och Jemen och Irak efter USA:s invasion 2003. Idag handlar det om Sahelområdet i Afrika och framför allt Syrien.

De yttre målen (nu talar vi inte om de attentat som sker inne i de länder där terroristerna utbildas som Jemen, Irak eller Nigeria) förändras också beroende på vilka terroristgrupper det handlar om och deras mål. Vi får inte glömma att målen är lika mycket politiska som inriktade på genomslag i medierna: i slutet av 1990-talet och 2001 var det USA, 2004 och 2005 handlade det om Spanien och Storbritannien. I dag är det Frankrike.

Under flera år har Al-Qaida, och då framför allt dess filial i Sahel (AQMI), uppmanat till att slå till i Frankrike, men man har aldrig lyckats med detta, utan fått nöja sig med aktioner i Afrika (gisslan-taganden, attacker mot soldater eller utländska medborgare). Däremot har Islamiska staten (eller Daech) på mindre än ett år lyckats genomföra fyra blodiga dåd i Frankrike: attentatet mot tidningen *Charlie Hebdo* och [det judiska snabbköpet] Hyper Cacher i januari i år, attacker i Isère i juni och på snabbtåget Thalys i augusti. Och så nu, fredagen den 13 november, en serie självmordsattentat i Paris.

Det finns en rad olika skäl till att Frankrike nu blivit måltavla nummer ett för Daech:

1. Islamiska staten (IS) har valt en strategi med global jihad som svar på de attacker man utsatts för.

I en intervju med *Mediapart* sade journalisten David Thomson, specialist på den jihadistiska rörelsen: ”IS har sedan drygt ett år övergått till en strategi som går ut på global jihad, på samma sätt som Al-Qaida tidigare, och inte längre på territoriella och militära erövringar. I september 2014 uppmanade IS´ officiella språkrör, Abu Muhammed al-Adnani, organisationens medlemmar att döda, med alla medel och överallt, medborgare i de länder som ingår i koalitionen”. Med koalitionen avses den som på amerikanskt initiativ bildades i slutet av sommaren 2014 för att bekämpa IS´ snabba framväxt och dess territoriella erövringar i Syrien och Irak.

Frankrike ingår där, tillsammans med Storbritannien, Australien, Kanada, Jordanien, Marocko och flera länder på Arabiska halvön. Även om det är USA som står för den helt övervägande delen av bombningarna tillhör Frankrike de mest aktiva länderna i koalitionen och också det som gjort mest väsen av det. Efter att till en början ha begränsat sina aktioner till Irak tillkännagav Paris dessutom i augusti i år att man nu också skulle börja bomba i Syrien.

2. Mängden franska jihadister i Syrien

Enligt den franske inrikesministern ska det finnas ”mer än 520 unga franska medborgare, eller personer bosatta på vårt territorium, i Irak och Syrien. Nära 250 har återvänt till Frankrike medan 700 uttryckt intresse av att ta sig till krigszonen. 137 har dödats i striderna. Nära 1 800 franska medborgare eller personer bosatta här är på ett eller annat sätt engagerade i olika stridande grupper i Syrien och Irak”.

Enligt flera studier utgör fransmän den största gruppen västerlänningar där, långt fler än briter, tyskar och belgare. Bland de länder i Maghrebområdet, eller Mellanöstern, som "levererat" mest soldater till IS återfinns Tunisien och Marocko, två tidigare franska kolonier. Enligt fransk polis hade Ayub el-Khazzani, mannen bakom attentatet på snabbtåget Thalys, tillbringat en tid i Syrien, precis som franske medborgaren Mehdi Nemmouch, mannen bakom det blodiga dådet på det judiska museet i Bryssel. Polisutredarna verkar också övertygade om att Amedy Coulibaly, som genomförde attentatet mot det judiska snabbköpet Hyper Cacher i utkanterna av Paris, verkade på order av IS – hans sambo lyckades för övrigt ta sig till staden Raqqa, IS´ inofficiella huvudstad i Syrien.

Enligt Marc Trevidic, tidigare chef för antiterroristenheten i Paris, ”*drömmer jihadisterna bara om en sak, att kunna slå till i Frankrike. De har gott om folk, alldeles för många. De har råd att skicka ut självmordsbombare och ta förluster*”.

Flest muslimer i Europa

3. De franska krigen

På samma sätt som Al-Qaida inledningsvis grundades mot USA:s närvaro på saudisk mark har jihadisterna nu gjort Frankrikes inblandning i muslimska länder till ett *casus belli*. Bombningarna i Libyen (även om det då handlade om att stödja rebeller, en del av dem islamister, i försöken att göra sig av med Gaddafi), interventionen i Mali mot en jihadistledd koalition, operation Barkhane, som pågår i Sahelområdet, mot islamistiska nätverk, interventionen i Centralafrikanska Republiken för att undvika ett blodbad efter aktioner från muslimska miliser, och så nu bombningarna i Irak och Syrien; allt detta uppfattas som provokationer eller krigshandlingar.

Enligt den radikala islamism som IS står för är fransmännen otrogna som olagligt besudlar Profetens vidsträckta territorium. Det gäller därför att driva bort dem därifrån. IS´ ideologi betecknas alltför ofta som ”medeltida” och de talar också själva om att man slåss mot ”*korsfararna*”

4. Frankrikes koloniala arv och muslimerna

Utan att i detalj gå in på den sorgliga historien med fransk avkolonialisering och Algerietkriget (som Charonne i oktober 1961 – [då ett stort antal algerier dödades vid tunnelbanestationen Charonne i Paris] –) går det inte att förneka att Frankrikes koloniala arv är ett förgånget som aldrig dött (för att använda William Faulkners ord om Sydstaterna i USA). Vi får heller inte glömma att Frankrike ”förvaltade” Syrien och Libanon mellan 1920 och 1946.

Men det viktigaste för IS är antagligen att Frankrike är det land i Europa som har mest muslimer (judar också, för övrigt) och ett främlingsfientligt parti, som går från den ena efter den andra framgången i olika val. Enligt den gamla regeln om att ”söndra och härska” satsar terroristerna och deras uppdragsgivare på att ställa olika samhällsgrupper mot varandra, (precis som är fallet i de områden de redan behärskar där man ställer sunniter, shiiter, kristna och kurder mot varandra): kristna och judar mot muslimer, rasister mot ”araber”, pacifister mot krigsivrare, *Front national* mot en front av andra partier, sekulära muslimer mot islamister ...

5. Frankrike, ett sekulärt och öppet samhälle

Frankrike är ett av de mest orubbligt sekulära länderna på jorden, ibland till ytterlighet. Det passar givetvis den wahhabitiska ideologi IS bygger på, där den enda grunden för lagar och samverkan mellan invånarna utgörs av Koranen och dess påbud. Förbudet mot att bära slöja i skolorna 2004 och burkaförbudet på offentliga platser 2010 har av islamisterna uppfattats som aggressiva handlingar. Lagen om samkönade äktenskap 2013 var bara en droppe i den bägare, som enligt fanatiska muslimer runnit över för länge sedan.

Terrorism handlar lika mycket om effektivitet som symbolvärden och då blir attentaten i januari och november i år mot yttrandefrihet (*Charlie Hebdo*), judarna (Hyper Cacher), bistroer och nöjes- och

idrottstillställningar (Paris, Stade de France), perfekta pusselbitar i den logik som handlar om att krossa ett samhälle som IS´ soldater avskyr.

6. En geografisk knutpunkt

I motsats till Storbritannien och USA, som är skyddade av hav och oceaner, eller länderna i Syd- och Östeuropa, som har ett striktare skydd av sina gränser, är Frankrike ett till stora delar öppet land. Landvägen kommer man in från ”vänskapliga” grannländer inom Schengenområdet. Och hur mycket man än ökar den inre säkerheten och övervakningen av Frankrikes gränser är det svårt att hindra terrorister från att planera aktioner och skaffa vapen på andra håll innan man tar sig in och utför sina blodiga handlingar. Det har vi konstaterat i år, då förgreningarna till attentaten ofta handlat om Tyskland eller Belgien.

Översättning: Björn Erik Rosin